

NEWS

Batavia-sla zonder datasoep. Vers, knapperig, lokaal

Stedelijke voedselproductie in 2026 en de software die nodig is tussen machine en mens

18 juni 2026, Tobias Engl

Half zeven 's ochtends, het westen van München. Een Sprinter rijdt een onopvallende hal uit, aan boord tweehonderd kroppen babyleaf, veertig kratten basilicum, wasabirucola; anderhalf uur geleden geoogst, onderweg naar sterrenkeukens, Edeka-supermarkten en een premium cateraar. Bij de goederenontvangst scant een 22-inch display de QR-code, vergelijkt de hoeveelheden met de bestelling en legt de ontvangsttemperatuur vast. Vijftien seconden in plaats van vijf minuten papierwerk. Wat tien jaar geleden als sciencefiction klonk, is in 2026 realiteit. De wereldwijde markt voor vertical farming is volgens Fortune Business Insights in 2025 gegroeid tot 8,52 miljard US-dollar; voor Europa verwacht Market Data Forecast een sprong van 2,82 naar zo'n 14 miljard in 2033.

De eerste generatie grote stedelijke installaties heeft daarbij een duidelijke les achtergelaten. Niet de techniek bepaalt de rentabiliteit, maar de bedrijfskosten - personeel, stroom, afschrijvingen. Wie nu plant, bouwt daarom vanaf het begin op doorlopende software-integratie. Zonder die integratie is een stedelijke installatie in Duitsland nauwelijks rendabel te exploiteren. De hardwarenabije lagen zijn allang bezet. Priva voor klimaatregeling, TTA-Visser voor zaairobots, Royal Brinkman voor hydrocultuur, Universal Robots voor collaboratieve robots, Cognex voor beeldherkenning, Choco voor B2B-bestellingen. De vraag voor Duitse softwareaanbieders luidt daarom: waar zit het onderscheidend vermogen?

Het ligt daar waar iedereen het vanzelfsprekend vindt, maar niemand het systematisch ontwikkelt: op het raakvlak tussen de hoogtechnologische installatie en de mensen die ermee werken of de producten consumeren. Juist dit veld is tot nu toe nauwelijks bezet. In de hal als controlekamerdisplay dat de live klimaatdata van alle teeltzones visualiseert; bij de verwerkingsplek als digitale HACCP-instructie met automatische compliance-documentatie; bij de laaddock als logistieke cockpit met dagroute en koelketenlog; bij de goederenontvangst als terminal die QR-codes scant en boekingen doorgeeft aan het kassasysteem ... het display waarmee deze tekst begon.

Het meest zichtbaar is deze laag echter daar waar de eindklant het product ziet. Aan de restauranttafel, in de versafdeling, in de boerderijwinkel, aan de hotelbalie. Oogstdatum, foto van de Master Grower, CO₂-balans in vergelijking met importwaar. Dagactuele content, gegenereerd uit de realtime sensordata van de installatie. En dat terwijl de eisen rond duurzaamheid en herkomst strenger worden. De CSRD blijft na de Omnibus-verenvoudiging van 2025 de grote retail- en concernklanten binden; zo wordt het vroegere marketingelement een noodzaak met bewijsplicht.

Ecologisch vervallen transportkilometers, daalt het waterverbruik met tot wel 95 procent en circuleren meststoffen in een gesloten kringloop. Tegen 2030 tekent zich een duidelijke taakverdeling af: basisvoedsel blijft een taak van de akkerbouw, terwijl margesterke, bederfelijke versproducten naar de gecontroleerde omgeving van de stad verhuizen. Voor de softwarebranche is de kans ongewoon duidelijk: de laag tussen machine en mens ligt open. Wie in 2026 daarvoor de verticale roadmap bouwt, kan de komende vijf jaar uitgroeien tot Europese koploper. Als de sla om de hoek groeit, dan niet vanwege een hype, maar omdat technologie, marktomstandigheden en ondernemersdiscipline iets mogelijk hebben gemaakt – en omdat software precies op die plek meerwaarde creëert waar de installatie met de mens praat.

BRONNEN Marktgegevens: Fortune Business Insights (2025), Market Data Forecast (prognose Europa tot 2033) · CSRD (Richtlijn 2022/2464) na Omnibus-I-verenvoudiging 2025/2026 · Sector- en leveranciersgegevens: interne inventarisatie van ScreenWay.